

**SAĞLIK YÖNETİMİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN MUHASEBE
DERSLERİNDEKİ BAŞARILARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERLE İLGİLİ
GÖRÜŞLERİNİ BELİRLEMeye YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA (ANKARA
ÜNİVERSİTESİ ve GAZİ ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)**

**A RESEARCH ON DETERMINING THE VIEWS OF HEALTH MANAGEMENT
DEPARTMENT STUDENTS ABOUT THE FACTORS INFLUENCING THEIR
SUCCESS IN ACCOUNTING COURSES: CASE OF ANKARA UNIVERSITY AND
GAZİ UNIVERSITY**

Seyhan ÇİL KOÇYİĞİT¹, Emine DOĞAN², Emine TAŞ³

Öz

*Bu çalışmanın amacı; Ankara Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi'nde Sağlık Yönetimi Bölümünde (lisans) eğitim gören öğrencilerin, muhasebe derslerindeki başarılarını etkileyen faktörlerle ilgili görüşlerinin belirlenmesidir. Bu amaca ulaşabilmek için, ilgili lisans programında eğitim gören ve muhasebe dersi almış olan öğrencilere anket uygulanmıştır. Çalışmada ayrıca söz konusu öğrenci görüşlerinin bazı değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği de Mann Whitney U Testi ve Kruskal Wallis H Testi ile incelenmiştir. Araştırma sonucunda; öğrencilerin muhasebe dersindeki başarılarını etkileyen faktörlere ilişkin en büyük ortalamaların **öğretim elemanları ile ilgili düşüncelere** ait olduğu görülmüştür. Araştırma hipotezlerinin test edilmesi sonucunda da, öğrencilerin okudukları üniversiteler, mezun oldukları lise türü, lisede muhasebe derslerinden birini görüp görmeme durumları, eğitimlerini tamamladıktan sonra özel sektörde, kamu sektöründe ve akademik alanda çalışmayı düşünüp düşünmeme durumları ile muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri arasında anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır.*

¹ Doç. Dr. Gazi Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, (seyhanc@gazi.edu.tr)

² Arş. Gör. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (eminedogan@gazi.edu.tr)

³ Yüksek Lisans (Tezli) Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (eminekapdan@gmail.com)

Öğrencilerin cinsiyetine göre, okudukları sınıfa göre ve muhasebe dersleri zorunlu olmasa seçmek isteyip istememe durumlarına göre ise muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri arasında anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Muhasebe Eğitimi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Lisans Öğrencileri, Başarı.

Abstract

The aim of this study is to determine that Ankara University and Gazi University health management department undergraduate students' opinions with the factors affecting their success of accounting courses. For this purpose, a survey was conducted of students who have been receiving health management education and have taken the courses of accounting. In addition, It is also examined with Mann Whitney U Test and Kruskal Wallis H Test whether opinion of students show differences or not according to some variables. As a result of the survey, it was found out that biggest average affecting the success of the students in accounting courses is their thoughts on lecturers. As a result of the testing of research hypotheses, it was not found that it has significant difference between universities which are studying of students, type of high school they graduated, one of the high school accounting course whether take or not, they whether think or not in the private sector after completing their training, public sector and academic fields of study and theirs ideas about the factors affecting success in accounting courses. In addition to this, it was found a significant difference between according to the students' gender, According to the class they read, if accounting courses not mandatory, according to whether they do not want to select situations and theirs ideas about the factors affecting success in accounting courses.

Keywords: Accounting, Accounting Education, Health Management Section, Undergraduate Students, Success.

1.GİRİŞ

Son yıllarda sağlık hizmetlerinin ve yönetiminin önemi giderek artmakta ve bu alanda çeşitli okullar, üniversiteler insan kaynağı yetiştirmektedir. Sağlık alanına ayrılan toplumsal kaynakların en çok tüketildiği ve yönetimi en güç ve karmaşık kurumlardan olan sağlık kurumları; sağlık yönetimi lisans ve lisansüstü programlarından mezun olan yöneticilerin istihdam edildikleri kurumların başında gelmektedir. Sağlık kurumlarının gün geçtikçe daha da karmaşık yapıya bürünmesi sağlık kurumlarında daha profesyonel, finansal bilgi ve beceriyi kazanmış, nitelikli ve kaliteli yöneticiler tarafından yönetilmesi ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır (Kahyaoğlu vd., 2013:16).

Hastane işletmesi yönetiminin başarısında muhasebe büyük rol oynar. Hastane yönetiminin muhasebeden elde edilen bilgilerden yararlanarak gelecekle ilgili alacakları kararlarda ve planlamalarda muhasebe önemli bir rol oynar. Ayrıca kar amacı olsun veya olmasın hastane işletmelerinde sunulan hizmetlere ait maliyetlerin belirlenerek maliyetlerin azaltılma çabası son derece önemlidir. Sağlık kurumlarının etkili bir şekilde yönetilebilmesi için sağlık yöneticilerinin karar verme aşamasında kendilerine sunulan finansal bilgileri doğru yorumlamaları ve doğru karar vermeleri beklenir. Yöneticinin mali bilgileri

doğru okuması ve yorumlaması, aldığı muhasebe ve finansman bilgilerinin yeterli ve kaliteli olmasına bağlıdır. Dolayısıyla lisans eğitimi sırasında gerekli olan muhasebe ve finansman dersinin yeterli ölçüde ve kaliteli olarak alınmış olması, sağlık kurumları yöneticileri için önemlidir. Finansal anlamda bilgi ve beceriyi kazanmış yöneticilerin yetişmesi konusunda, kapsamlı ve kaliteli bir lisans ve lisansüstü eğitimine ihtiyaç bulunmaktadır.

Dünyada yaşanan küreselleşme ile beraber, yükseköğretim alanının yeniden yapılandırılması gerekliliği ile benimsenen Bologna sürecine Türkiye de 2001 yılında dahil olmuştur. Bologna süreci ile beraber üniversiteler programlarını ve kredilerini bu süreç doğrultuda değiştirmişlerdir. Bu süreçten bütün bölümler ve dersler gibi muhasebe dersleri de etkilenmiştir. Bologna süreci kapsamında programlardaki Muhasebe dersleri de içerik, kredi ve zorunlu-seçmeli olmaları açısından gözden geçirilmiş ve öğrencilere gerekli bilgi ve beceri ve yetkinliklerin kazandırması hedef alınarak programlar güncellenmiştir.

Bologna sürecinin de etkisiyle dersler genellikle seçmeli olarak verilmektedir. Muhasebe dersleri açısından da Sağlık Yönetimi Bölümlerinde bazı dersler zorunlu olarak verilirken bazı dersler ise seçmeli ders olarak verilmektedir. Türkiye’de ki lisans programlarına bakıldığında genellikle “Genel Muhasebe”, “Sağlık İşletmelerinde Maliyet Muhasebesi”, “Sağlık İşletmelerinde Finansal Yönetim” derslerinin zorunlu olarak verildiği, “Sağlık İşletmelerinde Finansal Tablolar Analizi”, “Sağlık İşletmelerinde Yönetim Muhasebesi” gibi derslerin ise seçmeli olarak verildiği söylenebilir. Sağlık Yönetimi Bölümlerinde öğrencilerin seçmeli olarak verilen muhasebe derslerini genellikle tercih etmedikleri söylenebilir. Öğrencilerin seçmeli olarak verilen muhasebe derslerini tercih etmemelerinin birden çok nedeni bulunmakla beraber, öğrencilerin muhasebe derslerindeki başarısızlıkları da bu nedenlerden biridir. Öğrencilerin Muhasebe derslerindeki başarılarını etkileyen çok çeşitli faktörler vardır. Öğretim elemanının ders işlemedeki tutum ve davranışları, ders işleme tekniği, teknoloji kullanımı, fiziki imkanlar, öğrencinin ön yargısı gibi bir çok faktör muhasebe derslerindeki başarıyı etkilemektedir.

Öğrencilerin muhasebe derslerinde başarısız olmaları, öğrencilerin muhasebe dersindeki başarısını etkileyen faktörlerin belirlenmesine yönelik böyle bir çalışmaya ihtiyaç olduğunu düşündürmüştür. Öğrencilerin muhasebe derslerindeki başarısını etkileyen faktörlerle ilgili çalışmalara bakıldığında, bu tür çalışmalar olduğu görülmekle beraber, programlarında muhasebe dersleri olan Sağlık Yönetimi bölümü öğrencileri üzerinde bu konuda herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu bağlamda bu çalışmada; lisans düzeyinde muhasebe eğitimi gören Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencilerinin muhasebe dersindeki başarısını etkileyen faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

2.SAĞLIK YÖNETİMİ

Kıt kaynaklar, ilerleyen teknoloji ve tüketici hareketlerinin baskıları ve sağlık sistemlerinin gelişmesi bu sağlık sisteminin karmaşık ilişkilerini bilimsel bir alanda yönetecek meslek mensuplarının yetiştirilmesi

ihtiyacını doğurmuştur. Sağlık hizmetleri, insan yaşamı ile doğrudan ilişkili olması nedeniyle yönetim açısından özellikleri olan bir alandır. Sağlık hizmetlerinin yönetimi, insan sağlığı konusunda olduğu kadar, sosyoloji, psikoloji, iletişim, insan kaynakları, işletme, muhasebe, hukuk, ekonomi gibi alanlarda da bilgi ve beceri sahibi olmayı gerektirmektedir (Çimen, 2010:137).

Modern toplumlarda sağlık hizmetleri yöneticiliği en zor yönetim alanlarından biri sayılmakta ve sağlık sisteminde çeşitli kurum ve kuruluşlarca profesyonel sağlık yöneticileri aranmaktadır. Bu ülkelerde sağlık hizmetleri yöneticiliğine hazırlanmak için en kabul gören yol, sağlık hizmetleri yönetimi alanında eğitim veren kuruluşlardan lisans ve yüksek lisans derecesine sahip olmaktır. Dünyanın gelişmiş hemen her ülkesinde ve gelişmekte olan ülkelerin pek çoğunda, sağlık hizmetlerinin yönetimi konusunda ciddi bir profesyonelleşme yaşanmaktadır. Ülkemiz de de son yıllarda profesyonel sağlık yöneticiliğinin önemi fark edilmiş olup, bu alanda ciddi adımlar atılmaya başlanmıştır (http://www.saglikplatformu.com/saglik_egitimi/showquestion.asp?faq=2&fldAuto=149 (20.06.2016).

3. MUHASEBE EĞİTİMİ

Muhasebe, işletmelerin mali nitelikteki varlık, kaynak ve işlemlerine ait bilgileri, belirli kural ve esaslar çerçevesinde üreten ve bu bilgileri ihtiyaç duyanlara ileten bir bilgi sistemidir (Karakaya, 2007). Muhasebe bilgi sisteminde, genel olarak, işletmenin sahip olduğu ekonomik varlıkların nasıl kullanıldığı ve bunların nasıl finanse edildiğine ilişkin bilgiler üretilir ve ilgili kişi ve gruplara sunulur (Ayanoğlu vd., 2013:24). Muhasebe aynı zamanda geçmişe yönelik sağlıklı, eksiksiz, doğru bilgiler sunması ve geleceğe yönelik planların hazırlanmasında etkin kararlar alma sürecinde yol göstericidir (Karesioğlu ve Duman, 2011:167).

Muhasebe eğitimi bir mesleki eğitimidir. Mesleki eğitim, bireye belirli bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve tutumları kazandırarak, onu çeşitli yönleri ile geliştirmeye yönelik eğitim şeklinde tanımlanabilir (Erol ve Erkan 2008). Muhasebe eğitimi ile kişilere meslek bilgisi kazandırılmaktadır. Muhasebe Eğitimi'ni; bireye, muhasebe mesleğinin gerektirdiği bilgi, beceri ve tutumların kazandırılması olarak tanımlamak mümkündür (Çil Koçyiğit vd. 2016:540). Muhasebe eğitimi ile amaçlanan, öğrenciye mesleğin gerektirdiği bilgi ve becerinin kazandırılmasıdır. Bu bilgiyi ve beceriyi kazandıracak olan öğretim elemanlarının başarılı olabilmesi için, öğretim elemanlarının öğrencilerin muhasebe derslerine karşı tutumlarını bilmeleri ve ona göre planlamalarını yapmaları gerekmektedir (Ertuğrul ve Özdemir, 2014:216).

Muhasebe mesleğinin gerektirdiği temel bilgi ve beceriler olan muhasebe temel kavramlarını ve ilkelerini bireye kazandırarak; bireye finansal nitelikteki bilgileri toplama, ölçme, kaydetme, kaydedilen bilgileri niteliklerine göre sınıflandırma, üretilen bilgileri finansal tablolar aracılığıyla raporlayarak analiz etme ve analiz sonuçlarını alınacak kararlarda kullanabilme bilgi ve becerisi sağlamak ve geliştirmek muhasebe eğitiminin temel amacıdır (Koçyiğit vd., 2016:540). Başka bir ifadeyle muhasebe eğitimi ile

finansal bilgileri kullanabilmek için ilgili kişilerin eğitilmesi ve yönlendirilmesi amaçlanmaktadır (Çelenk vd., 2010:159).

Muhasebe eğitiminin niteliği, muhasebe ile ilgili kişilerin etkinliğinin artırılmasında çok önemli bir etkidir. Bu nedenle de gelişen ekonomik ve sosyal koşullara ayak uyduracak muhasebeciler yetiştirilmesinin temelinde kaliteli bir muhasebe eğitimi bulunmaktadır (Ertuğrul ve Özdemir, 2014:205).

4. SAĞLIK YÖNETİMİNDE MUHASEBE EĞİTİMİNİN ÖNEMİ

Sağlık işletmeleri yönetiminin başarısında muhasebe büyük rol oynar. Dolayısıyla hastane yöneticilerinin de en büyük yardımcılarında birisi de muhasebedir. Hastane yönetiminin muhasebeden elde edilen bilgilerden yararlanarak işletme faaliyetlerinin başarı derecesini analiz edip, gelecekle ilgili sağlıklı kararlar alabilmelerinde ve planlama yapabilmelerinde muhasebe önemli bir rol üstlenmektedir. Muhasebe sayesinde işletmenin genel olarak ne kadar başarılı olduğu ve planlanan hedeflere ulaşıp ulaşılamadığı görülebilmektedir. Bu sayede hastane yöneticileri performans ölçümünü kullanarak gelecekle ilgili alacakları kararlarda, duygusal veya sezgisel olarak karar almak yerine, gerçek verilere dayalı olarak karar alabileceklerdir (Coşkun, 2006:105-106).

Sağlık işletmelerinde de finansal performansı artırmada en önemli stratejilerden birisi maliyetleri kontrol etmektir. Hastanelerde maliyetlerin yüksek oluşu ve hızlı maliyet artışları, maliyetlerin kontrolünü zorunlu hale getirmektedir. Kar amacı olsun veya olmasın hastane işletmelerinde sunulan hizmetlere ait maliyetlerin kontrol altına alınması; maliyetlerin azaltılmasında, sunulan hizmetlerin kalitesinin artırılmasında, kaynakların etkin dağılımında ve verimliliğin artırılmasında son derece önemlidir. Hastane işletmelerinin diğer birçok hizmet işletmesine göre daha geniş ürün yelpazesine ve daha karmaşık bir faaliyet yapısına sahip olması, hastanelerde verilen hizmetlerin maliyetlerinin kontrolünü zorlaştırdığı gibi yöneticileri profesyonel bir şekilde maliyet kontrolüne de yönlendirmektedir (Çil Koçyiğit, 2012). Üstelik ülkemizde hastane işletmeleri tarafından sunulan hizmetlerin hastaneler tarafından ücretlerinin belirlenememesi ve hastanelerde sunulan hizmetlerin ücretlendirilmesinin Sağlık Bakanlığı tarafından belirleniyor olması hastanelerde maliyet kontrolünü daha da önemli hale getirmektedir (Kısakürek, 2010: 229-255).

Sağlık işletmelerinin etkili bir şekilde yönetilebilmesi için sağlık yöneticilerinin karar verme aşamasında kendilerine sunulan bilgileri doğru yorumlamaları ve doğru karar vermeleri gerekmektedir. Günümüzde, sağlık yöneticisinin alacağı kritik kararlardan en önemlisi finansal kararlardır (Ayanoglu vd., 2013:4).

Yöneticilerin mali bilgileri doğru okumaları ve yorumlamaları, aldığı muhasebe ve finansman eğitimlerinin yeterli olmasına bağlıdır. Dolayısıyla lisans eğitimi sırasında gerekli olan muhasebe ve finansman derslerinin yeterli ölçüde ve kaliteli olarak alınmış olması, sağlık kurumları yöneticileri için

önemlidir. Tüm bu çerçevede sağlık yöneticilerinin muhasebe ve finans konularında tam donanımlı olabilmeleri için, kapsamlı ve kaliteli bir lisans ve lisansüstü eğitiminin gerekliliği ön plana çıkmaktadır (Ayanoğlu vd., 2013:4).

5.LİTERATÜR TARAMASI

Ülkemizde muhasebe eğitimi ve başarıyı etkileyen faktörler ile ilgili yapılan çalışmalar üzerinde literatür taraması yapıldığında karşılaşılan çalışmalar aşağıdaki gibidir:

Demir ve Çam (2006) çalışmalarında, Meslek Yüksek Okulları muhasebe bölümünde okuyan öğrencilerin muhasebe öğreniminde başarılarını olumsuz etkileyen faktörleri belirlemeyi amaçlamışlardır. Ayrıca öğrencilerin bölümlerine ve aktarılan bilgilere ait görüşleri de araştırmanın bir başka amacını oluşturmuştur. Bu çalışmada Kırşehir MYO Muhasebe Bölümü ikinci sınıf öğrencilerine anket uygulanmıştır. Araştırma sonucunda; muhasebe öğreniminde başarıyı olumsuz etkileyen en önemli faktör olarak, “önceki bilgilerin yeterli olduğu görüşüyle derslerin işlenmesi” bulunmuştur. Öğretim elemanlarının dersleri aktarma biçimleri ve konularla ilgili olarak somut uygulamaların eksikliği, sınavsız geçişle birlikte sınıf içinde hedef birliğinin kaybolması başarıyı olumsuz etkileyen diğer faktörlerdendir. Mesleğe ilgi duyulmaması, bölüme bir açıdan zorunlu geliniyor olması ve bölümle ilgili geleceğe yönelik bir hedefin olmaması faktörlerinin ise başarıyı olumsuz etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

Bekçi, Titiz ve Ömürbek (2006) çalışmalarında Süleyman Demirel Üniversitesi’nde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin bilgisayarlı muhasebe dersine bakış açılarını incelemişlerdir. Çalışmada; bilgisayarlı muhasebe derslerinin, muhasebe eğitimi alan öğrencilerin teorik alt yapısını güçlendirdiği ayrıca bilgisayarlı muhasebe derslerinde öğrencilerin muhasebe bilgilerini uygulama alanı buldukları ve okul sonrası bu bilgileri kullanabilme fırsatı yakalayabildikleri için muhasebe eğitimi alan öğrenciler için zorunlu olarak okutulması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Erol ve Erkan (2008) çalışmalarında Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde lisans düzeyinde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin başarılarını etkileyen etkenleri ortaya çıkarmayı amaçlamışlardır. Öğretim elemanının ders işlemedeki tutum ve davranışlarının, ders işleme tekniğinin ve eğitim kurumunun fiziki şartlarının muhasebe derslerindeki başarıyı etkilediği sonucuna varılmıştır.

Çankaya ve Dinç (2009) çalışmalarında powerpoint ve klasik usulde muhasebe eğitimi alan öğrenciler arasındaki farklılıkları tespit etmeye çalışmışlardır. Bu amaçla Karadeniz Teknik Üniversitesinde bir araştırma yapmışlardır. Çalışmada klasik eğitim ile modern eğitimin karşılaştırılması sonucu; klasik eğitim uygulanan muhasebe eğitiminin daha sıkıcı, monoton ve yorucu olduğu ve bu yüzden de öğrencilerin derse olan ilgilerinin azaldığı belirlenmiştir. Diğer taraftan modern eğitim uygulanan derslerde Powerpoint’in

kullanılmasının öğrencileri daha heyecanlı, canlı ve neşeli tuttuğu ve bu yüzden de öğrenciler hiç sıkılmadan, dikkatli ve rahat bir şekilde derse adapte olduğu sonucuna varılmıştır.

Can ve arkadaşları (2012) çalışmalarında muhasebe eğitimi çerçevesinde Powerpoint ile ders anlatımının etkinliğini ölçmüşlerdir. Çalışmanın amacı geleneksel öğretim yöntemiyle Powerpoint ile öğretim yöntemini etkinlik ve başarı faktörleri bazında karşılaştırmaktır. Çalışma sonucunda geleneksel öğretim yöntemiyle eğitim alan öğrencilerin daha başarılı olduğu gözlenmiştir.

Tazegül vd (2014) Kafkas ve Ardahan Üniversitesinde okuyan öğrencilerin muhasebeyi daha iyi nasıl anlayarak başarılı olabilecekleri konusunda bir araştırma çalışması yapmışlardır. Bu çalışma sonucunda okullarda var olan kaynakların öğrencilerin hizmetine sunulmasının öğrenme işlevini daha etkin yaptığı ve öğrencinin dersteki başarısını artırdığı görülmüştür.

Ertuğrul ve Özdemir (2014) çalışmalarında muhasebe dersi alan ön lisans ve lisans öğrencilerinin derse yönelik tutumlarını tespit etmeyi amaçlamışlardır. Bu amaçla Ege Bölgesinde bir uygulama yapmışlardır. Araştırma sonucunda öğrencilerin muhasebe dersine yönelik tutumlarının olumsuzya yakın olduğu ve muhasebe derslerini gereksiz, sıkıcı ve angarya olarak gördükleri belirlenmiştir.

Büyükarıkan ve Büyükarıkan (2014) çalışmalarında Süleyman Demirel Üniversitesi'nde Muhasebe ve Finansal Yönetim bölümü öğrencilerini esas alarak öğrencilerin başarılarını etkileyen faktörleri ve muhasebe derslerinin işlenmesine yönelik tutumlarını analiz etmişlerdir. Araştırmadan sonuçlarına göre; öğrencilerin modern yöntemlerle anlatılan muhasebe derslerinin klasik yöntemlerle anlatılan muhasebe derslerine göre daha anlaşılır, kolay ve öğretici olduklarını düşündükleri görülmüştür.

Tuğay (2014) çalışmasında muhasebe dersi alan öğrencilerin muhasebe dersine yönelik algıları ve muhasebe öğretim elemanlarından beklentileri üzerine Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde bir araştırma yapmıştır. Çalışma sonucunda, öğrencilerin büyük bir kısmının lisede muhasebe dersi almadıkları, muhasebe derslerinde orta derecede zorlandıkları, muhasebe dersini en iyi anlama yönteminin tahtada açıklama yöntemi olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğrencilerin, özellikle teknolojiyi kullanan, öğrencileriyle iyi iletişim kurabilen, öğretmeyi pekiştiren ve özellikle mesleki etik becerisine sahip, öğretim elemanlarını derslerinde görmek istedikleri tespit edilmiştir.

Bulca ve Erem (2014) yaptıkları çalışmalarında Uşak Üniversitesi Meslek Yüksekokulu'nda öğrencilerinin muhasebe ve finans eğitimine yönelik düşüncelerini ortaya koymuşlardır. Yapılan analiz neticesinde elde edilen bulgulardan bazıları; öğrenim görülen programın tercih edilmesinde öncelikli olarak meslek sahibi olma amacının güdüldüğünü, muhasebe ve finans eğitiminin kalitesini belirleyen öncelikli unsurun ise öğretim elemanlarının kalitesinin olduğunu göstermiştir.

Kızıl vd. (2015) muhasebe dersini ilk kez alan öğrencilerin başarısına etki eden faktörleri tespit etmek amacıyla Yalova Üniversitesi'nde Bir Uygulama çalışması yapmışlardır. Çalışma sonuçlarına göre,

öğrencilerin muhasebe dersine karşı önyargılı olmamaları ve ilk muhasebe dersini sevmeleri daha sonra alacakları muhasebe derslerindeki başarılarını olumlu yönde etkileyeceği savunulmaktadır. Ayrıca öğrencilerin meslek liselerinde muhasebeyi önceden öğrenmesi, matematik altyapısına sahip olmaları, dersin tüm öğrencilerin temel muhasebe altyapısına sahip olduğu düşünülerek işlenmesi, derslerin uygulama ağırlıklı öğretilmesi, derslerin klasik sistemde işlenmesi, muhasebe mantığının öğrencilerce iyi anlaşılması ve hesapların işleyişinin kavranması öğrencilerin başarısını artıracakları savunulmaktadır. Bunlara ek olarak derse düzenli devam, ders anlatırken tahtanın etkin kullanımı, dersin interaktif bir şekilde işlenmesi, öğrencilere proje ve sunum sorumlulukları verilmesi, dersin kalabalık sınıflarda işlenmemesi, üniversitenin fiziki alt yapısı ve olanaklarının iyi olması ve öğretim elemanının öğrenciye karşı olan tutum ve davranışları ilk kez muhasebe dersini alan öğrencilerin başarısını etkilemektedir.

Yücenurşen ve arkadaşları (2016) Türkiye’de muhasebe eğitiminin kalitesi üzerine literatüre katkı sağlamak amacıyla bir çalışma yapmışlardır. Çalışmalarında Türkiye’de yapılmış muhasebe eğitimi ve kalitesi kapsamında süreli yayınları incelemişlerdir. Bu çalışma sonucu, Türkiye’de yapılmış çalışmalarda öğrencilerin ve işletmelerin muhasebe eğitiminden beklentileri, üniversitelerin sahip olduğu öğretim üyesi, ders süreleri ve fiziki imkanlar gibi kalite boyutlarının araştırıldığı görülmüştür.

Ülkemizde, sağlık hizmetleri yöneticilerinin yetiştirildiği ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarının durumunu ortaya koymaya yönelik olarak sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Literatür taraması sonucu karşılaşılan bazı çalışmalardan kısaca şu şekilde bahsedilebilir.

Çimen (2010) Sağlık Yönetimi Eğitimi üzerine bir derleme çalışması yapmış ve bu çalışmada sağlık hizmetleri yönetimi eğitiminin önemi ve tarihçesi üzerinde durmuştur.

Şener ve arkadaşları (2010) Türkiye’de lisans düzeyinde sağlık yöneticisi yetiştiren kurumların akademik ve eğitsel profili üzerine bir çalışma yapmışlardır. Bu çalışmada sağlık hizmetleri yönetimi eğitimi daha önce yapılan çalışmalara göre daha detaylı olarak incelenmiş, öğrenci sayıları, öğretim üyesi sayıları, eğitim nitelikleri ele alınmıştır.

Ayanoğlu ve arkadaşları (2013) sağlık hizmetleri yönetimi eğitiminde muhasebe ve finansman derslerinin önemi üzerine yaptıkları çalışmada, son yıllarda oldukça yoğun şekilde kontenjan açılan sağlık hizmetleri yönetimi lisans programlarını ele almışlar ve sağlık hizmetleri yönetiminde muhasebe ve finansman derslerinin önemi üzerinde durmuşlardır.

Koçyiğit vd. (2016) yaptıkları çalışmada sağlık sektörünün muhasebe eğitiminden beklentilerini ortaya koymuşlardır. Çalışmada Ankara’daki kamu hastaneleri yöneticilerine anket uygulanmıştır. Çalışma sonuçlarına göre, muhasebe eğitim ve öğretiminin pratik bilgileri de kapsamı, Tekdüzen Hesap Planı’nın sağlık sektörünün ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde geliştirilmesi beklentileri yer almaktadır. Ek olarak muhasebe eğitimi alan öğrencilere sağlık sektöründe de staj imkânı sunulması ve okullarda okutulan muhasebe derslerinin içeriğinin sağlık sektörü işbirliğiyle belirlenerek, sağlık sektörünün beklentilerinin daha

çok dikkate alınması gibi beklentiler hastane işletmelerinin muhasebe eğitiminden beklentileri arasında yer almaktadır.

6.ARAŞTIRMA

6.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Türkiye’de üniversitelerin birçok bölümlerinde olduğu gibi Sağlık Yönetimi bölümlerinde de lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyinde muhasebe dersleri verilmektedir. Bu çalışmada; Ankara Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü lisans öğrencilerinin muhasebe derslerindeki başarılarını etkileyen faktörlerle ilgili görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Öğrencilerin muhasebe derslerindeki başarılarını etkileyen faktörlerle ilgili çalışmalara bakıldığında, sağlık hizmetleri yönetimi alanında eğitim gören öğrenciler üzerinde herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu anlamda sağlık yönetimi öğrencilerinin muhasebe dersindeki başarılarını etkileyen faktörleri tespit etmek açısından çalışmamız önem arz etmektedir. Ayrıca bu çalışmanın, bundan sonraki sağlık yönetimi alanındaki çalışmalar için kılavuzluk edecek olması da çalışmanın önemini artırmaktadır.

6.2. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Araştırmanın evrenini Ankara ilinde bulunan Gazi Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü lisans programında öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Her iki üniversitede de Sağlık Yönetimi Bölümünde okuyan 4.sınıf öğrencileri olmadığından çalışma 1. 2. ve 3. sınıfta okuyan öğrencileri kapsamaktadır. Gazi Üniversitesi evrenini 269 öğrenci oluşturmakta olup, bu evrenden 150 adet verisi kullanılabilir ankete ulaşılmıştır. Ankara Üniversitesi evrenini ise 202 öğrenci oluşturmakta olup, bu evrenden 116 tane verisi kullanılabilir ankete ulaşılmıştır. Özetle toplam evren sayımız 471 olup, 266 öğrenci örnekleme oluşturmuştur.

Tablo 1. Öğrenci Sayıları (Evren ve Örneklem)

Öğrenciler	Gazi Üniversitesi		Ankara Üniversitesi		Toplam	
	Evren	Örneklem	Evren	Örneklem	Evren	Örneklem
1. Sınıf	119	62	66	71	185	133
2. Sınıf	99	61	61	19	160	80
3. Sınıf	51	27	75	26	126	53
4. Sınıf	-		-	-	-	
Toplam	269	150	202	116	471	266

Sözkonusu örneklemin yeterli olup olmadığı konusunda aşağıdaki formül kullanılmıştır (Yamane, 2001)

$$n = \frac{N(zs)^2}{Nd^2 + (zs)^2} \quad (1)$$

Burada N yığındaki birim sayısını, z istenilen güvenilirlik düzeyi için standart normal dağılımdaki kritik değeri, d duyarlılığı, s ise standart sapmayı göstermektedir. Eğer örnekleme çalışması yığındaki oran üzerine ise; orana ilişkin varyans

$$s^2 = p.q \quad (q = 1 - p)$$

olduğundan yukarıdaki formül

$$n = \frac{Nz^2 pq}{Nd^2 + z^2 pq} \quad (2)$$

şeklinde ifade edilir.

Yığından seçilecek örneklem sayısı yukarıda (2) ile verilen formül uygulanarak elde edilir. Nisan 2016 tarihi itibariyle öğrenci sayısı 471'dir. Çalışmanın niteliği göz önüne alınarak, örneklem sayısı, %95 güvenilirlik ve %5 duyarlılık ile tespit edilmiştir. Örneklem hatası 0,05 olarak belirlenmiştir. Bu durumda gerekli örneklem sayısı yaklaşık 212 olduğu tespit edilir.

6.3.Araştırmanın Yöntemi

Veri toplama aracı olarak anket yönteminden faydalanılmıştır. Anket formu 3 bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm demografik özellikleri belirlemeye yönelik ifadelerden oluşmaktadır. Bu bölümde 8 ifade yer almaktadır. İkinci bölümde ise katılımcıların muhasebe dersleri zorunlu olmasa seçmek isteyip istememe durumları ile eğitimlerini tamamladıktan sonra özel sektörde, kamu sektöründe ve akademik alanda çalışmayı düşünüp düşünmeme durumlarına ilişkin iki seçenekli (evet/hayır seçenekli) sorular yer almıştır. Üçüncü bölümde ise muhasebe derslerinde başarıyı etkilediği düşünülen hususlarla ilgili ifadeler “kesinlikle katılmıyorum”, “katılmıyorum”, “kararsızım”, “katılıyorum”, “kesinlikle katılıyorum” cevaplarını içeren 5’li likert ölçeği kullanılarak yer almıştır. “Kesinlikle katılmıyorum” 1 puan, “kesinlikle katılıyorum” 5 puan olarak derecelendirilmiştir. Anket sorularımız Kızıl vd. (2015)’in “ Öğrencilerin Başarısına Etki Eden Faktörlerin Tespiti: Yalova Üniversitesi’nde Bir Uygulama” adlı çalışmasında ve Demir ve Çam (2006)’ın “Muhasebe Bölüm Öğrencilerinin Muhasebe Öğreniminde Başarılarını Olumsuz Etkileyen Faktörlere İlişkin Bir Araştırma” adlı çalışmasında yer alan anket soruları geliştirilerek hazırlanmıştır. Çalışmamızda kullandığımız anket için güvenilirlik analizi yapılmıştır. Güvenirlik analizi neticesinde, 28 ifadeden oluşan Muhasebe Dersinde Başarıyı Etkileyen Faktörler Anketinin yüksek derece güvenilir ($\alpha=0,934$) olduğu saptanmıştır (bkz. Tablo 2).

Tablo 2. Muhasebe Dersleri Başarısını Etkileyen Faktörler Ölçeği Güvenirlik Analizi Sonucu

Güvenirlik Analizi	
Cronbach's Alpha Değeri	N
0,934	28

Veriler SPSS for Windows programına aktarılarak, analizler tamamlanmıştır. Anketten elde edilen veriler değerlendirilirken, frekans ve yüzde dağılımları hesaplanmıştır. Ayrıca Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencilerinin, ankette yer alan ifadelere katılma derecelerine ilişkin olarak, ortalama skoru, standart sapma ve medyan değerleri hesaplanmıştır. Örneklem verilerinin normal olasılık dağılımına uyumluluk gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla Kolmogorow Smirnow testi yapılmıştır. Yapılan Kolmogorov Smirnow testi sonucu ölçek ortalaması verilerinin normal dağılmadığı saptanmıştır ($z=0,000$; $p>0,05$). Bu yüzden iki seçenekli ifadelerde Mann Whitney U Testi, ikiden fazla seçenekli ifadelerde Kruskal Wallis H Testi uygulanmıştır.

6.4.Araştırmanın Hipotezleri

Araştırmanın amacına uygun olarak belirlenen hipotezler aşağıdaki gibidir:

H1: Gazi Üniversitesi Sağlık Yönetimi bölümü öğrencilerinin Muhasebe derslerindeki başarıyı etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri ile Ankara Üniversitesi Sağlık Yönetimi bölümü Öğrencilerinin fikirleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H2: Cinsiyete göre öğrencilerin muhasebe derslerindeki başarılarını etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H3: Öğrencilerin okuduğu sınıf ile muhasebe derslerindeki başarılarını etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H4: Öğrencilerin mezun oldukları lise türü ile muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H5: Öğrencilerin lisede muhasebe derslerinden birini görüp görmeme durumları ile muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H6: Öğrencilerin muhasebe dersleri zorunlu olmasa seçmek isteyip istememe durumları ile muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H7: Öğrencilerin eğitimlerini tamamladıktan sonra özel sektörde çalışmayı düşünüp düşünmeme durumları ile muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H8: Öğrencilerin eğitimlerini tamamladıktan sonra kamu sektöründe çalışmayı düşünüp düşünmeme durumları ile muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H9: Öğrencilerin eğitimlerini tamamladıktan sonra akademik alanda çalışmayı düşünüp düşünmeme durumları ile muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

6.5. Bulgular ve Yorum

Araştırma sonucu elde edilen bulgular aşağıda sunulmuştur.

6.5.1. Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Öğrencilerin Demografik Özellikleri (N=266)

	Üniversite Adı				Toplam	
	Ankara Üniversitesi		Gazi Üniversitesi			
	N	%	N	%	N	%
Üniversite Adı	116	43,6	150	56,4	266	100
Cinsiyet						
Kadın	82	30,8	122	45,9	204	76,7
Erkek	34	12,8	28	10,5	62	23,3
Toplam	116	43,6	150	56,4	266	100
Sınıf						
1.sınıf	71	26,7	62	23,3	133	50,0
2.sınıf	19	7,1	61	22,9	80	30,1
3.sınıf	26	9,8	27	10,2	53	19,9
Toplam	116	43,6	150	56,4	266	100
Mezun Olunan Lise Türü						
Düz Lise	26	9,8	45	16,9	71	26,7
Anadolu Lisesi	81	30,5	93	35,0	174	65,4
Meslek Liseleri ve diğer	9	3,4	12	4,5	21	7,9
Toplam	116	43,6	150	56,4	266	100
Lisede Muhasebe Derslerinden Birini Gördünüz mü?						
Evet	7	2,6	7	2,6	14	5,3
Hayır	109	41,0	143	53,8	252	94,7
Toplam	116	43,6	150	56,4	266	100

Tablo 3 incelendiğinde, öğrencilerin %43,6'sının Ankara Üniversitesi öğrencisi, %56,4'ünün ise Gazi Üniversitesi öğrencisi olduğu görülmektedir.

Katılımcıların %23,3'ü erkeklerden oluşurken, %76,7'sini kadınlar oluşturmaktadır.

Katılımcıların %50'si 1.sınıf öğrencisi, %30,1'i 2.sınıf öğrencisi ve %19,9'u 3.sınıf öğrencisidir.

Öğrencilerin mezun olduğu lise türüne baktığımızda; %26,7'si düz lise, %65,4'ü anadolu lisesi, %7,9'u meslek liseleri ve diğer liselerden mezun olmuştur.

Öğrencilerin %5,3'ü lisede muhasebe derslerinden birini görmüş iken, %94,7'si yani büyük çoğunluğu lisede muhasebe derslerinden hiç birini görmemiştir.

6.5.2. Katılımcıların Muhasebe Dersleri Zorunlu Olmasa Seçmek İsteyip İstememe Durumları ile Eğitimlerini Tamamladıktan Sonra Özel Sektör, Kamu Sektörü ve Akademik Alanda Çalışmayı Düşünüp Düşünmeme Durumlarına İlişkin Bulgular

Katılımcıların muhasebe dersleri zorunlu olmasa seçmek isteyip istememe durumları ile eğitimlerini tamamladıktan sonra özel sektörde, kamu sektöründe ve akademik alanda çalışmayı düşünüp düşünmeme durumlarına ilişkin varılan tespitler aşağıdaki gibidir:

Tablo 4. Öğrencilerin Muhasebe Dersleri Zorunlu Olmasa Seçmek İsteyip İstememesine ve Çalışmayı Düşündükleri Sektörlere İlişkin Bulgular (N=266)

	Üniversite Adı				Toplam	
	Ankara Üniversitesi		Gazi Üniversitesi			
	N	%	N	%	N	%
Muhasebe dersleri zorunlu olmasa seçmek ister misiniz?						
Evet	35	13,2	76	28,8	111	41,7
Hayır	81	30,5	74	27,8	155	58,3
Toplam	116	43,6	150	56,4	266	100
Eğitiminizi tamamladıktan sonra özel sektörde çalışmayı düşünüyor musunuz?						
Evet	61	22,9	81	30,5	142	53,4
Hayır	55	20,7	69	25,9	124	46,6
Toplam	116	43,6	150	56,4	266	100
Eğitiminizi tamamladıktan sonra kamu sektöründe çalışmayı düşünüyor musunuz?						
Evet	50	18,8	59	22,2	109	41,0
Hayır	66	24,8	91	34,2	157	59,0
Toplam	116	43,6	150	56,4	266	100
Eğitiminizi tamamladıktan sonra akademik alanda çalışmayı düşünüyor musunuz?						
Evet	28	10,5	33	12,4	61	22,9
Hayır	88	33,1	117	44,0	205	77,1
Toplam	116	43,6	150	56,4	266	100

Öğrencilerin %41,7'si muhasebe dersleri zorunlu olmasa da seçmek isteyeceğini belirtirken, %58,3'ü muhasebe dersleri zorunlu olmasa seçmek istemeyeceklerini belirtmiştir.

Eğitimlerini tamamladıktan sonra özel sektörde çalışmayı düşünen öğrencilerin oranı % 53,4 iken, kamu sektöründe çalışmayı düşünen öğrencilerin oranı %41 ve akademik alanda çalışmayı düşünen öğrencilerin oranı ise %22,9'dur. Bu sonuçlardan öğrencilerin daha çok özel sektörde çalışmayı düşündükleri görülmektedir.

6.5.3. Öğrencilerin Muhasebe Dersindeki Başarısını Etkileyen Faktörlere İlişkin Bulgular

Demografik özelliklerini incelediğimiz öğrencilerin muhasebe dersindeki başarısını etkileyen faktörlere ait ifadelere ne ölçüde katıldıklarına ilişkin olarak frekans, ortalama skoru, medyan ve standart sapma değerleri Tablo5'de yer almaktadır.

Tablo 5. Öğrencilerin Muhasebe Dersinde Başarıyı Etkileyen Faktörlere İlişkin Görüşleri

İfadeler	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Kathıyorum		Kesinlikle Kathıyorum		Ort. ($\bar{x}$)	SS	Medyan	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%				
1	Derse düzenli olarak devam etmek öğrenme sürecini ve başarıyı olumlu etkiler.	12	4,5	8	3,0	16	6,0	114	42,9	116	43,6	4,18	0,996	4,00
2	Lise döneminde muhasebe dersini almış olmak, üniversitede muhasebe dersini öğrenme sürecini ve başarıyı olumlu etkiler.	13	4,9	16	6,0	37	13,9	123	46,2	77	28,9	3,88	1,048	4,00
3	Muhasebe dersine ilişkin bilgi temelini mevcut olması, muhasebe dersini öğrenme sürecini ve başarıyı olumlu etkiler.	8	3,0	11	4,1	24	9,0	125	47,0	98	36,8	4,10	0,941	4,00
4	Öğretim elemanının dersi anlatış biçimi (etkili öğrenme yöntem ve tekniklerini bilmesi vs) öğrenme sürecini ve başarıyı olumlu etkiler.	7	2,6	8	3,0	10	3,8	106	39,8	135	50,8	4,33	0,892	5,00

5	Derslerde ağırlıklı olarak powerpoint kullanılması başarıyı olumlu etkiler.	32	12,0	58	21,8	94	35,3	52	19,5	30	11,3	2,96	1,161	3,00
6	Derslerde ağırlıklı olarak tahtanın kullanılması başarıyı olumlu etkiler.	10	3,8	21	7,9	63	23,7	94	35,3	78	29,3	3,78	1,068	4,00
7	Ders öğretim üyesinin niteliği, alanında uzman olması ve dersle ilgili bilgi yeterliliği, başarıyı olumlu etkiler.	5	1,9	12	4,5	15	5,6	112	42,1	122	45,9	4,25	0,895	4,00
8	Ders öğretim üyesinin ders materyallerini (ders notu, derse ilişkin slaytlarını) öğrencilerle paylaşması başarıyı olumlu etkiler.	10	3,8	10	3,8	17	6,4	102	38,3	127	47,7	4,22	0,991	4,00
9	Derste öğrencilere proje, ödev, sunum olanaklarından birinin veya birkaçının verilmesi, muhasebe dersini öğrenme sürecini ve başarıyı olumlu etkiler.	22	8,3	18	6,8	48	18,0	107	40,2	71	26,7	3,70	1,174	4,00
10	Eğitim programı yanında gerçekleştirilen muhasebe ile ilgili seminer, konferans, panel, kurslar ve benzeri etkinlikler, başarıyı olumlu etkiler.	16	6,0	10	3,8	50	18,8	137	51,5	53	19,9	3,75	1,011	4,00
11	Öğrencinin muhasebe dersini sevmesi ve derse ilgi duyması, başarıyı olumlu etkiler.	6	2,3	9	3,4	25	9,4	110	41,4	116	43,6	4,20	0,910	4,00
12	Öğrencinin, muhasebe eğitiminin, mezun olduktan sonra mesleki kariyerinde belirleyici olacağını düşünmesi, başarıyı olumlu etkiler.	11	4,1	10	3,8	35	13,2	121	45,5	89	33,5	4,00	0,996	4,00
	Öğrencinin, muhasebe													

13	derslerinde verilen teorik bilginin iş bulmada etkili olacağını ve iş hayatına katkı sağlayacağını düşünmesi, başarıyı olumlu etkiler.	11	4,1	14	5,3	25	9,4	145	54,5	71	26,7	3,94	0,971	4,00
14	Öğrencinin, Muhasebe derslerinin, akademik anlamda gerekli olup, akademik gelişimine katkı sağlayacağını düşünmesi, başarıyı olumlu etkiler.	12	4,5	10	3,8	29	10,9	145	54,5	70	26,3	3,94	0,963	4,00
15	Öğrencinin, muhasebe ile ilgili geleceğe yönelik bir hedefinin olması, başarıyı olumlu etkiler.	9	3,4	9	3,4	20	7,5	142	53,4	86	32,3	4,07	0,913	4,00
16	Öğrencinin, muhasebede ihtisas yapmayı düşünmesi, başarıyı olumlu etkiler.	12	4,5	13	4,9	30	11,3	131	49,2	80	30,1	3,95	1,008	4,00
17	Muhasebe derslerinin uygulama üzerinde gösterilmemesi, başarıyı olumsuz etkiler.	16	6,0	18	6,8	40	15,0	104	39,1	88	33,1	3,86	1,131	4,00
18	Muhasebe derslerine ilişkin pratik yapma imkânının az olması, başarıyı olumsuz etkiler.	9	3,4	16	6,0	40	15,0	97	36,5	104	39,1	4,01	1,044	4,00
19	Konuya ilişkin örnek sayısının az verilmesi, başarıyı olumsuz etkiler.	5	1,9	16	6,0	29	10,9	113	42,5	103	38,7	4,10	0,948	4,00
20	Muhasebedeki olayların bir bütün olarak kavranamaması, başarıyı olumsuz etkiler.	6	2,3	14	5,3	33	12,4	118	44,4	95	35,7	4,06	0,945	4,00
21	Hesapların temel işleyiş mantığının kavranamaması, başarıyı olumsuz etkiler.	6	2,3	12	4,5	21	7,9	120	45,1	107	40,2	4,16	0,916	4,00
22	Dersin zor olduğuna ve başarılı olunamayacağına ilişkin önyargı, muhasebe öğreniminde	8	3,0	10	3,8	37	13,9	114	42,9	97	36,5	4,06	0,961	4,00

	başarıyı olumsuz etkiler.													
23	Dersin zahmetli olduğuna ilişkin önyargı, başarıyı olumsuz etkiler.	10	3,8	8	3,0	35	13,2	119	44,7	94	35,3	4,04	0,971	4,00
24	Öğrencinin dersin sıkıcı olduğunu düşünmesi, başarıyı olumsuz etkiler.	6	2,3	8	3,0	31	11,7	126	47,4	95	35,7	4,11	0,887	4,00
25	Dersin zorunlu olduğu için alınıyor olması, başarıyı olumsuz etkiler.	10	3,8	20	7,5	77	28,9	93	35,0	66	24,8	3,69	1,043	4,00
26	Sınıfların kalabalık olması, başarıyı olumsuz etkiler.	5	1,9	16	6,0	38	14,3	84	31,6	123	46,2	4,14	0,999	4,00
27	Vize sınavlarında, aynı gün iki sınavın yapılıyor olması, başarıyı olumsuz etkiler.	5	1,9	13	4,9	36	13,5	79	29,7	133	50,0	4,21	0,979	4,50
28	Öğrencinin matematiksel zekasının yetersiz olması, başarıyı olumsuz etkiler.	9	3,4	18	6,8	49	18,4	105	39,5	85	32,0	3,89	1,035	4,00

Tablo 5'e bakıldığında; "derse düzenli olarak devam etmek öğrenme sürecini ve başarıyı olumlu etkiler" ifadesine katılımcıların % 42,9'unun "katılıyorum" 43,6'sının da "kesinlikle katılıyorum" şeklinde yanıt verdikleri görülmektedir. Bu oranlardan yola çıkarak katılımcıların çoğunlukla bu ifadeye katıldıkları söylenebilir.

"Lise döneminde muhasebe dersini almış olmak, üniversitede muhasebe dersini öğrenme sürecini ve başarıyı olumlu etkiler" ifadesine katılımcıların % 46,2'sinin "katılıyorum", % 28,9'unun da "kesinlikle katılıyorum" şeklinde verdikleri cevaplardan, katılımcıların bu ifadeye genellikle katıldıkları sonucuna varılmıştır.

"Muhasebe dersine ilişkin bilgi temelini mevcut olması, muhasebe dersini öğrenme sürecini ve başarıyı olumlu etkiler" ifadesine katılımcıların % 47'sinin "katılıyorum", % 36,8'inin de "kesinlikle katılıyorum" şeklinde verdikleri görülmüş ve bu yüzdelerden katılımcıların bu ifadeye katıldıkları anlaşılmıştır.

"Öğretim elemanının dersi anlatış biçimi (etkili öğrenme yöntem ve tekniklerini bilmesi vs) öğrenme sürecini ve başarıyı olumlu etkiler" ifadesine katılımcıların % 39,8'inin "katılıyorum", % 50,8'inin de "kesinlikle katılıyorum" şeklinde cevap verdikleri ve bu ifadeye katıldıkları görülmüştür.

"Derslerde ağırlıklı olarak powerpoint kullanılması başarıyı olumlu etkiler" ifadesinde katılımcıların daha çok "kararsızım" şeklinde cevap verdikleri görülmekle beraber, kararsız öğrenciler dışındaki öğrencilerin % 12 ile "kesinlikle katılmıyorum" ve % 21,8 ile "katılmıyorum" cevabını verdikleri görülmüştür. Bu cevaplardan her ne kadar kararsız öğrencilerin çoğunlukta olduğu görüle de, kararsız

öğrenciler dışındaki öğrencilerin; derslerde ağırlıklı olarak powerpoint kullanılması başarıyı olumlu etkileyeceğini düşünmedikleri sonucuna varılmıştır.

“Derslerde ağırlıklı olarak tahtanın kullanılması başarıyı olumlu etkiler” ifadesine katılımcıların % 35,3’ünün “katılıyorum”, % 29,3’ünün de “kesinlikle katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri görülmüş ve bu yüzdelerden katılımcıların bu ifadeye katıldıkları anlaşılmıştır.

“Ders öğretim üyesinin niteliği, alanında uzman olması ve dersle ilgili bilgi yeterliliği, başarıyı olumlu etkiler” ifadesine katılımcıların % 42,1’inin “katılıyorum”, % 45,9’unun da “kesinlikle katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri görülmüş ve bu oranlardan yola çıkarak katılımcıların çoğunlukla bu ifadeye katıldıkları söylenebilir.

“Ders öğretim üyesinin ders materyallerini (ders notu, derse ilişkin slaytlarını) öğrencilerle paylaşması başarıyı olumlu etkiler” ifadesine katılımcıların % 38,3’ünün “katılıyorum”, % 47,7’sinin de “kesinlikle katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri ve bu ifadeye katıldıkları görülmüştür.

“Derste öğrencilere proje, ödev, sunum olanaklarından birinin veya birkaçının verilmesi, muhasebe dersini öğrenme sürecini ve başarıyı olumlu etkiler” ifadesine katılımcıların % 40,2’sinin “katılıyorum”, % 26,7’sinin de “kesinlikle katılıyorum” şeklinde verdikleri cevaplardan, katılımcıların bu ifadeye genellikle katıldıkları sonucuna varılmıştır.

“Eğitim programı yanında gerçekleştirilen muhasebe ile ilgili seminer, konferans, panel, kurslar ve benzeri etkinlikler, başarıyı olumlu etkiler” ifadesine katılımcıların % 51,5’inin “katılıyorum”, % 19,9’unun da “kesinlikle katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri görülmüş ve bu yüzdelerden katılımcıların bu ifadeye katıldıkları anlaşılmıştır.

“Öğrencinin muhasebe dersini sevmesi ve derse ilgi duyması, başarıyı olumlu etkiler” ifadesine katılımcıların % 41,4’ünün “katılıyorum”, % 43,6’sının da “kesinlikle katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri ve bu yüzdelerden katılımcıların bu ifadeye katıldıkları görülmüştür.

“Öğrencinin, muhasebe eğitiminin, mezun olduktan sonra mesleki kariyerinde belirleyici olacağını düşünmesi, başarıyı olumlu etkiler” ifadesine katılımcıların % 45,5’inin “katılıyorum”, % 33,5’inin de “kesinlikle katılıyorum” şeklinde verdikleri cevaplardan, katılımcıların bu ifadeye genellikle katıldıkları sonucuna varılmıştır.

“Öğrencinin, muhasebe derslerinde verilen teorik bilginin iş bulmada etkili olacağını ve iş hayatına katkı sağlayacağını düşünmesi, başarıyı olumlu etkiler” ifadesine katılımcıların % 54,5’inin “katılıyorum”, % 26,7’sinin de “kesinlikle katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri görülmüş ve bu yüzdelerden katılımcıların bu ifadeye katıldıkları anlaşılmıştır.

“Öğrencinin, Muhasebe derslerinin, akademik anlamda gerekli olup, akademik gelişimine katkı sağlayacağını düşünmesi, başarıyı olumlu etkiler” ifadesine katılımcıların % 54,5’inin “katılıyorum”, % 26,3’ünün de “kesinlikle katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri ve bu ifadeye katıldıkları görülmüştür.

“Öğrencinin, muhasebe ile ilgili geleceğe yönelik bir hedefinin olması, başarıyı olumlu etkiler” ifadesine katılımcıların % 53,4’ünün “katılıyorum”, % 32,3’ünün de “kesinlikle katılıyorum” şeklinde verdikleri cevaplardan, katılımcıların bu ifadeye genellikle katıldıkları sonucuna varılmıştır.

“Öğrencinin, muhasebede ihtisas yapmayı düşünmesi, başarıyı olumlu etkiler” ifadesine katılımcıların % 49,2’sinin “katılıyorum”, % 30,1’inin de “kesinlikle katılıyorum” şeklinde verdikleri cevaplardan yola çıkarak katılımcıların çoğunlukla bu ifadeye katıldıkları söylenebilir.

“Muhasebe derslerinin uygulama üzerinde gösterilmemesi, başarıyı olumsuz etkiler” ifadesine katılımcıların % 39,1’inin “katılıyorum”, % 33,1’inin de “kesinlikle katılıyorum” şeklinde verdikleri cevaplardan, katılımcıların bu ifadeye genellikle katıldıkları sonucuna varılmıştır.

“Muhasebe derslerine ilişkin pratik yapma imkânının az olması, başarıyı olumsuz etkiler” ifadesine katılımcıların % 36,5’inin “katılıyorum”, % 39,1’inin de “kesinlikle katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri görülmüş ve bu yüzdelerden katılımcıların bu ifadeye katıldıkları anlaşılmıştır.

“Konuya ilişkin örnek sayısının az verilmesi, başarıyı olumsuz etkiler” ifadesine katılımcıların % 42,5’inin “katılıyorum”, % 38,7’sinin de “kesinlikle katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri ve bu ifadeye katıldıkları görülmüştür.

“Muhasebedeki olayların bir bütün olarak kavranamaması, başarıyı olumsuz etkiler” ifadesine katılımcıların % 44,4’ünün “katılıyorum”, % 35,7’sinin de “kesinlikle katılıyorum” şeklinde verdikleri cevaplardan yola çıkarak katılımcıların çoğunlukla bu ifadeye katıldıkları söylenebilir.

“Hesapların temel işleyiş mantığının kavranamaması, başarıyı olumsuz etkiler” ifadesine katılımcıların % 45,1’inin “katılıyorum”, % 40,2’sinin de “kesinlikle katılıyorum” şeklinde verdikleri cevaplardan, katılımcıların bu ifadeye genellikle katıldıkları sonucuna varılmıştır.

“Dersin zor olduğuna ve başarılı olunamayacağına ilişkin önyargı, muhasebe öğreniminde başarıyı olumsuz etkiler” ifadesine katılımcıların % 42,9’unun “katılıyorum”, % 36,5’inin de “kesinlikle katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri ve bu ifadeye katıldıkları görülmüştür.

“Dersin zahmetli olduğuna ilişkin önyargı, başarıyı olumsuz etkiler” ifadesine katılımcıların % 44,7’sinin “katılıyorum”, % 35,3’ünün de “kesinlikle katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri görülmüş ve bu yüzdelerden katılımcıların bu ifadeye katıldıkları anlaşılmıştır.

“Öğrencinin dersin sıkıcı olduğunu düşünmesi, başarıyı olumsuz etkiler” ifadesine katılımcıların % 47,4’ünün “katılıyorum”, % 35,7’sinin de “kesinlikle katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri görülmüş ve bu oranlardan yola çıkarak katılımcıların çoğunlukla bu ifadeye katıldıkları söylenebilir.

“Dersin zorunlu olduğu için alınıyor olması, başarıyı olumsuz etkiler” ifadesine katılımcıların % 35,0’inin “katılıyorum”, % 24,8’inin de “kesinlikle katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri ve bu ifadeye katıldıkları görülmüştür.

“Sınıfların kalabalık olması, başarıyı olumsuz etkiler” ifadesine katılımcıların % 31,6’sının “katılıyorum”, % 46,2’sinin de “kesinlikle katılıyorum” şeklinde verdikleri cevaplardan, katılımcıların bu ifadeye genellikle katıldıkları sonucuna varılmıştır.

“Vize sınavlarında, aynı gün iki sınavın yapılıyor olması, başarıyı olumsuz etkiler” ifadesine katılımcıların % 29,7 “katılıyorum”, % 50,0’sinin de “kesinlikle katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri görülmüş ve bu yüzdelerden katılımcıların bu ifadeye çoğunlukla katıldıkları anlaşılmıştır.

“Öğrencinin matematiksel zekasının yetersiz olması, başarıyı olumsuz etkiler” ifadesine katılımcıların % 39,5’inin “katılıyorum”, % 32,0’sinin de “kesinlikle katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri görülmüş ve bu oranlardan yola çıkarak katılımcıların çoğunlukla bu ifadeye katıldıkları sonucuna varılmıştır.

Tablo 5’e bakıldığında; öğrencilerin muhasebe dersindeki başarısını etkileyen faktörlere ilişkin ankette yer alan ifadelere genel olarak katılmakla beraber (“Derslerde ağırlıklı olarak powerpoint kullanılması başarıyı olumlu etkiler ifadesi hariç olmak üzere”) en büyük ortalamaların **öğretim elemanları ile ilgili düşüncelere** ait olduğu görülmektedir. Tablo 5’e bakarak aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Çalışmada öğrencilerin muhasebe dersindeki başarısını etkileyen faktörlere ilişkin en yüksek ortalama “Öğretim elemanının dersi anlatış biçimi (etkili öğrenme yöntem ve tekniklerini bilmesi vs.) öğrenme sürecini ve başarıyı olumlu etkiler” ($\bar{x} = 4,33$, Medyan= 5) ifadesine ilişkindir.

Bu ifadeyi “Ders öğretim üyesinin niteliği, alanında uzman olması ve dersle ilgili bilgi yeterliliği, başarıyı olumlu etkiler” ifadesi ($\bar{x}= 4,25$, Medyan= 4),

“Ders öğretim üyesinin ders materyallerini (ders notu, derse ilişkin slaytlarını) öğrencilerle paylaşması başarıyı olumlu etkiler” ifadesi ($\bar{x}= 4,22$, Medyan= 4) ve

“Vize sınavlarında, aynı gün iki sınavın yapılıyor olması, başarıyı olumsuz etkiler” ifadesi ($\bar{x}=4,21$, Medyan= 4,5) takip etmektedir.

Bu ifadelerden; öğretim elemanlarının dersi anlatış biçiminin; öğretim üyesinin niteliği, alanında uzman olması ve dersle ilgili bilgi yeterliliğinin ve öğretim üyesinin ders materyallerini öğrencilerle paylaşmasının başarıyı olumlu etkileyeceğini düşündükleri, vize sınavlarında, aynı gün iki sınavın yapılıyor olmasının da başarıyı olumsuz etkilediğini düşündükleri görülmektedir.

Çalışmada en düşük ortalama ise “Derslerde ağırlıklı olarak powerpoint kullanılması başarıyı olumlu etkiler” ($\bar{x}= 2,96$, Medyan= 3) ifadesine ilişkindir. Bu ortalamadan yola çıkarak derslerde ağırlıklı olarak powerpoint kullanılmasının başarıyı olumlu etkileyip etkilemeyeceği konusunda öğrencilerin kararsız kaldığı anlaşılmaktadır.

Bu çalışmada öğrencilerin muhasebe dersindeki başarısını etkileyen faktörlere ilişkin en büyük ortalamaların her ne kadar **öğretim elemanları ile ilgili düşüncelere** ait olsa da, **öğrencilerin muhasebe derslerine karşı bakış açılarıyla** ilgili olarak bulunan en yüksek ortalamaların da şu şekilde olduğu görülmüştür:

Öğrencinin muhasebe dersini sevmesi ve derse ilgi duyması, başarıyı olumlu etkiler ($\bar{x}= 4,20$, Medyan= 4)

Öğrencinin dersin sıkıcı olduğunu düşünmesi, başarıyı olumsuz etkiler ($\bar{x}= 4,11$, Medyan=4)

Öğrencinin, muhasebe ile ilgili geleceğe yönelik bir hedefinin olması, başarıyı olumlu etkiler ($\bar{x}=4,07$, Medyan= 4)

6.5.3. Hipotezlerin Testi

Bu bölümde araştırmanın hipotezleri test edilmiştir.

Yukarıda da belirtildiği gibi Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencilerinin muhasebe derslerindeki başarılarını etkileyen faktörler hakkındaki düşünceleri ile demografik özellikler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla iki seçenekli sorularda Mann Whitney U Testi, ikiden fazla seçenekli sorularda Kruskal Wallis H Testi uygulanmıştır.

H1: Gazi Üniversitesi Sağlık Yönetimi bölümü öğrencilerinin Muhasebe derslerindeki başarıyı etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri ile Ankara Üniversitesi Sağlık Yönetimi bölümü Öğrencilerinin fikirleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 6. Üniversite Adı Açısından Mann Whitney U Testi Sonuçları

Üniversite Adı	N	Ortalama	Mann Whitney U	Sig.
Ankara Üniversitesi	116	128,19	8084,000	0,322
Gazi Üniversitesi	150	137,61		

H1 hipotezinin Mann Whitney U-Testi ile sınanması sonucunda, 0,05 anlamlılık düzeyinde, üniversite adı değişkeni ile Muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmış olup, H1 hipotezi reddedilmiştir (p değeri= 0,322>0,05). Tablo 6'da analize ilişkin sonuçlar yer almaktadır.

H2: Cinsiyete göre öğrencilerin muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 7. Cinsiyet Açısından Mann Whitney U Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Ortalama	Mann Whitney U	Sig.
Kadın	204	142,87	4412,500	0,000
Erkek	62	102,67		

Tablo 7'de yer alan Mann-Whitney U testine ilişkin analiz sonucunda bulunan p değeri= 0,000<0,05 olduğu için; H2 hipotezi 0,05 anlamlılık düzeyinde kabul edilmiştir. Test sonuçlarına göre; başarıyı etkileyen faktörlerle cinsiyet arasındaki ilişkiye bakıldığında; kadınların muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen

faktörlere ilişkin ifadelere katılım oranlarının, erkeklere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu farklılığın kendini gösterdiği ifadeler Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8: Cinsiyet Açısından Farklılık Yaratan İfadeler

İfadeler	Cinsiyet	f	Ortalama	Sig.(2-tailed)
1. “Derse düzenli olarak devam etmek öğrenme sürecini ve başarıyı olumlu etkiler”	Kadın	204	138,35	0,042
	Erkek	62	117,55	
2. “Lise döneminde muhasebe dersini almış olmak, üniversitede muhasebe dersini öğrenme sürecini ve başarıyı olumlu etkiler”	Kadın	204	138,83	0,028
	Erkek	62	115,98	
3. “Muhasebe dersine ilişkin bilgi temelini mevcut olması, muhasebe dersini öğrenme sürecini ve başarıyı olumlu etkiler”	Kadın	204	140,66	0,003
	Erkek	62	109,93	
4. “Öğretim elemanının dersi anlatış biçimi (etkili öğrenme yöntem ve tekniklerini bilmesi vs) öğrenme sürecini ve başarıyı olumlu etkiler”	Kadın	204	139,66	0,020
	Erkek	62	113,23	
7. “Ders öğretim üyesinin niteliği, alanında uzman olması ve dersle ilgili bilgi yeterliliği, başarıyı olumlu etkiler”	Kadın	204	139,00	0,020
	Erkek	62	115,42	
8. “Ders öğretim üyesinin ders materyallerini (ders notu, derse ilişkin slaytlarını) öğrencilerle paylaşması başarıyı olumlu etkiler”	Kadın	204	139,48	0,012
	Erkek	62	113,81	
11. “Öğrencinin muhasebe dersini sevmesi ve derse ilgi duyması, başarıyı olumlu etkiler”	Kadın	204	141,28	0,001
	Erkek	62	107,91	
12. “Öğrencinin, muhasebe eğitiminin, mezun olduktan sonra mesleki kariyerinde belirleyici olacağını düşünmesi, başarıyı olumlu etkiler”	Kadın	204	138,92	0,025
	Erkek	62	115,67	
17. “Muhasebe derslerinin uygulama üzerinde gösterilmemesi, başarıyı olumsuz etkiler”	Kadın	204	138,51	0,042
	Erkek	62	117,00	
18. “Muhasebe derslerine ilişkin pratik yapma imkânının az olması, başarıyı olumsuz etkiler”	Kadın	204	141,71	0,001
	Erkek	62	106,48	
19. “Konuya ilişkin örnek sayısının az verilmesi, başarıyı olumsuz etkiler”	Kadın	204	140,44	0,004
	Erkek	62	110,65	
20. “Muhasebedeki olayların bir bütün olarak kavranamaması, başarıyı olumsuz etkiler”	Kadın	204	143,16	0,000
	Erkek	62	101,71	

21. “Hesapların temel işleyiş mantığının kavranamaması, başarıyı olumsuz etkiler”	Kadın	204	141,34	0,001
	Erkek	62	107,72	
22. “Dersin zor olduğuna ve başarılı olunamayacağına ilişkin önyargı, muhasebe öğreniminde başarıyı olumsuz etkiler”	Kadın	204	140,19	0,006
	Erkek	62	111,48	
23. “Dersin zahmetli olduğuna ilişkin önyargı, başarıyı olumsuz etkiler”	Kadın	204	140,60	0,003
	Erkek	62	110,15	
24. “Öğrencinin dersin sıkıcı olduğunu düşünmesi, başarıyı olumsuz etkiler”	Kadın	204	139,49	0,012
	Erkek	62	113,78	
26. “Sınıfların kalabalık olması, başarıyı olumsuz etkiler”	Kadın	204	139,15	0,020
	Erkek	62	114,91	
27. “Vize sınavlarında, aynı gün iki sınavın yapılıyor olması, başarıyı olumsuz etkiler”	Kadın	204	142,73	0,000
	Erkek	62	103,12	
28. “Öğrencinin matematiksel zekasının yetersiz olması, başarıyı olumsuz etkiler”	Kadın	204	142,07	0,001
	Erkek	62	105,31	

H3: Öğrencilerin okuduğu sınıf ile muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 9. Sınıf Açısından Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

Sınıflar	N	Ortalama	Chi-square	Sig.
1.sınıf	133	119,80	8,442	0,015
2.sınıf	80	147,37		
3.sınıf	53	146,94		

Tablo 9’a göre, Sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin Muhasebe derslerindeki başarıyı etkileyen faktörlere ilişkin fikirleri ile sınıf değişkeni arasındaki ilişkiye bakıldığında, anlamlı bir farklılık olduğu görülmüş olup, H3 hipotezi kabul edilmiştir ($p=0,015<0,05$). Test sonuçlarına göre ikinci ve üçüncü sınıf öğrencilerinin muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörlere ilişkin ifadeler katılım oranlarının, birinci sınıf öğrencilerine göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Birinci ve ikinci sınıflar arasında farklılık yaratan ifadeler Tablo 10’da, birinci ve üçüncü sınıflar arasında farklılık yaratan ifadeler de tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 10. Birinci ve İkinci Sınıflar Arasında Farklılık Yaratan İfadeler

İfadeler	Sınıf	f	Ortalama	Sig.(2-tailed)
1. “Derse düzenli olarak devam etmek öğrenme sürecini ve başarıyı olumlu etkiler.”	1.sınıf	133	98,84	0,006
	2.sınıf	80	120,57	
7. “Ders öğretim üyesinin niteliği, alanında uzman olması ve dersle ilgili bilgi yeterliliği, başarıyı olumlu etkiler.”	1.sınıf	133	98,48	0,004
	2.sınıf	80	121,17	
12. “Öğrencinin, muhasebe eğitiminin, mezun olduktan sonra mesleki kariyerinde belirleyici olacağını düşünmesi, başarıyı olumlu etkiler.”	1.sınıf	133	101,03	0,050
	2.sınıf	80	116,93	
14. “Öğrencinin, Muhasebe derslerinin, akademik anlamda gerekli olup, akademik gelişimine katkı sağlayacağını düşünmesi, başarıyı olumlu etkiler.”	1.sınıf	133	100,32	0,024
	2.sınıf	80	118,10	
15. “Öğrencinin, Muhasebe ile ilgili geleceğe yönelik bir hedefinin olması, başarıyı olumlu etkiler.”	1.sınıf	133	99,13	0,008
	2.sınıf	80	120,09	
17. “Muhasebe derslerinin uygulama üzerinde gösterilmemesi, başarıyı olumsuz etkiler.”	1.sınıf	133	100,76	0,045
	2.sınıf	80	117,37	
19. “Konuya ilişkin örnek sayısının az verilmesi, başarıyı olumsuz etkiler.”	1.sınıf	133	100,37	0,030
	2.sınıf	80	118,02	
24. “Öğrencinin dersin sıkıcı olduğunu düşünmesi, başarıyı olumsuz etkiler.”	1.sınıf	133	100,09	0,022
	2.sınıf	80	118,49	

Tablo 11. Birinci ve Üçüncü Sınıflar Arasında Farklılık Yaratan İfadeler

İfadeler	Sınıf	f	Ortalama	Sig.(2-tailed)
3. “Muhasebe dersine ilişkin bilgi temelini mevcut olması, muhasebe dersini öğrenme sürecini ve başarıyı olumlu etkiler.”	1.sınıf	133	88,27	0,023
	3.sınıf	53	106,61	
24. “Öğrencinin dersin sıkıcı olduğunu düşünmesi, başarıyı olumsuz etkiler.”	1.sınıf	133	86,51	0,002
	3.sınıf	53	111,04	

H4: Öğrencilerin mezun oldukları lise türü ile muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 12. Lise Mezuniyet Durumu Açısından Kruskal Wallis H Testi Sonuçları

Mezun Olunan Liseler	N	Ortalama	Chi-square	Sig.
Düz Lise	71	146,82	4,089	0,129
Anadolu Lisesi	174	126,57		
Meslek Liseleri ve Diğer	21	145,90		

Tablo 12'ye göre, Sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin Muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri ile mezun olduğu lise türü arasındaki ilişkiye bakıldığında, anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur ($p=0,129>0,05$). H4 hipotezi 0,05 anlamlılık düzeyinde reddedilmiştir.

H5: Öğrencilerin lisede muhasebe derslerinden birini görüp görmeme durumları ile muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 13. Lisede Muhasebe Dersi Alıp Almama Durumu Açısından Mann Whitney U Testi Sonuçları

Lise Eğitiminizde Muhasebe Derslerinden Birini Gördünüz Mü?	N	Ortalama	Mann Whitney U	Sig.
Evet	14	114,68	1500,500	0,347
Hayır	252	134,55		

Sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin Muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörler hakkındaki fikirlerinin, öğrencilerin lisede muhasebe dersi alıp almama durumları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına bakıldığında, anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur ($p=0,347>0,05$). H5 hipotezi 0,05 anlamlılık düzeyinde reddedilmiştir.

H6: Öğrencilerin muhasebe dersleri zorunlu olmasa seçmek isteyip istememe durumları ile muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 14. Muhasebe Dersi Zorunlu Olmasa Seçip Seçmeme Durumu Açısından Mann Whitney U Testi Sonuçları

Muhasebe dersi zorunlu olmasa seçer miydiniz?	N	Ortalama	Mann Whitney U	Sig.
Evet	111	145,80	7237,000	0,027
Hayır	155	124,69		

Tablo 14'e göre, Sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin Muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri ile muhasebe dersi zorunlu olmasa seçip seçmeme durumu arasındaki ilişkiye bakıldığında, anlamlı bir farklılık bulunmuş olup, H₀ hipotezi 0,05 anlamlılık düzeyinde kabul edilmiştir (p=0,027<0,05). Test sonuçlarına göre muhasebe dersleri zorunlu olmasa da seçeceğini belirten öğrencilerin muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörlere ilişkin ifadelere katılım oranlarının muhasebe dersleri zorunlu olmasa seçmeyeceğini belirten öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Farklılık yaratan bu ifadeler Tablo 15'te sunulmuştur.

Tablo 15. Muhasebe Dersi Zorunlu Olmasa Seçip Seçmeme Durumu Açısından Farklılık Yaratan İfadeler

İfadeler	Muhasebe Dersi Zorunlu Olmasa Seçip Seçmeme Durumu	f	Ortalama	Sig.(2-tailed)
1. "Derse düzenli olarak devam etmek öğrenme sürecini ve başarıyı olumlu etkiler."	Evet	111	147,96	0,005
	Hayır	155	123,15	
7. "Ders öğretim üyesinin niteliği, alanında uzman olması ve dersle ilgili bilgi yeterliliği, başarıyı olumlu etkiler."	Evet	111	144,98	0,024
	Hayır	155	125,28	
12. "Öğrencinin, muhasebe eğitiminin, mezun olduktan sonra mesleki kariyerinde belirleyici olacağını düşünmesi, başarıyı olumlu etkiler."	Evet	111	146,70	0,011
	Hayır	155	124,05	
14. "Öğrencinin, Muhasebe derslerinin, akademik anlamda gerekli olup, akademik gelişimine katkı sağlayacağını düşünmesi, başarıyı olumlu etkiler."	Evet	111	146,82	0,008
	Hayır	155	123,96	

H7: Öğrencilerin eğitimlerini tamamladıktan sonra özel sektörde çalışmayı düşünüp düşünmeme durumları ile muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 16. Öğrencilerin Eğitimini Tamamladıktan Sonra Özel Sektörde Çalışmayı Düşünüp Düşünmeme Durumları Açısından Mann Whitney U Testi Sonuçları

Eğitiminizi tamamladıktan sonra özel sektörde çalışmayı düşünüyor musunuz?	N	Ortalama	Mann Whitney U	Sig.
Evet	142	129,69	8263,000	0,387
Hayır	124	137,86		

Tablo 16'ya göre, Sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin Muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri ile öğrencilerin özel sektörde çalışmayı düşünüp düşünmeme durumları arasındaki ilişkide anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p=0,387>0,05$). H7 hipotezi 0,05 anlamlılık düzeyinde reddedilmiştir.

H8: Öğrencilerin eğitimlerini tamamladıktan sonra kamu sektöründe çalışmayı düşünüp düşünmeme durumları ile muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 17. Öğrencilerin Eğitimini Tamamladıktan Sonra Kamu Sektöründe Çalışmayı Düşünüp Düşünmeme Durumları Açısından Mann Whitney U Testi Sonuçları

Eğitiminizi tamamladıktan sonra kamu sektöründe çalışmayı düşünüyor musunuz?	N	Ortalama	Mann Whitney U	Sig.
Evet	109	127,40	7892,000	0,281
Hayır	157	137,73		

Tablo 17'ye göre, Sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin Muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri ile kamu sektöründe çalışmayı düşünüp düşünmeme durumları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p=0,281>0,05$). H8 hipotezi 0,05 anlamlılık düzeyinde reddedilmiştir.

H9: Öğrencilerin eğitimlerini tamamladıktan sonra akademik alanda çalışmayı düşünüp düşünmeme durumları ile muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 18. Öğrencilerin Eğitimini Tamamladıktan Sonra Akademik Alanda Çalışmayı Düşünüp Düşünmeme Durumları Açısından Mann Whitney U Testi Sonuçları

Eğitiminizi tamamladıktan sonra akademik çalışmayı düşünüyor musunuz?	N	Ortalama	Mann Whitney U	Sig.
Evet	61	131,83	6150,500	0,847
Hayır	205	134,00		

Tablo 18'e göre, Sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin Muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri ile akademik alanda çalışmayı düşünüp düşünmeme durumları arasındaki ilişkide anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p=0,847>0,05$). H9 hipotezi 0,05 anlamlılık düzeyinde reddedilmiştir.

7. SONUÇ

Bu çalışma, sağlık yönetimi bölümü lisans öğrencilerinin, muhasebe derslerindeki başarılarını etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla yapılmıştır. Bu amaçla, Ankara ilinde yer alan Ankara Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi'nde Sağlık Yönetimi Bölümünde okuyan öğrencilerin, muhasebe derslerindeki başarılarını etkileyen faktörlere ilişkin görüşleri ve bu görüşlerin bazı değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı ortaya konulmuştur. Öğrencilere yapılan anket çalışması ile ulaşılan sonuçlar aşağıdaki gibidir:

Çalışmada öğrencilerin muhasebe derslerindeki başarılarını etkileyen faktörlere ilişkin ankette yer alan ifadelere genel olarak katılmakla beraber daha çok; öğretim elemanlarının dersi anlatış biçiminin (etkili öğrenme yöntem ve tekniklerini bilmesi vs.), öğretim üyesinin niteliğinin, alanında uzman olmasının ve dersle ilgili bilgi yeterliliğinin, öğretim üyesinin ders materyallerini öğrencilerle paylaşmasının başarıyı olumlu etkileyeceğini düşündükleri, vize sınavlarında, aynı gün iki sınavın yapılıyor olmasının da başarıyı olumsuz etkilediğini düşündükleri görülmüştür. Derslerde ağırlıklı olarak powerpoint kullanılmasının ise başarıyı olumlu etkileyip etkilemeyeceği konusunda ise kararsız kalmıştır. Kararsız öğrenciler dışındaki öğrencilerin ise derslerde ağırlıklı olarak powerpoint kullanılmasının başarıyı olumlu etkileyeceğini düşünmedikleri görülmüştür.

Bu çalışma sonucunda, öğrencilerin muhasebe derslerine karşı bakış açılarıyla ilgili olarak; muhasebe derslerini sevmelerinin ve derse ilgi duymalarının, muhasebe ile ilgili geleceğe yönelik bir hedeflerinin olmasının başarıyı olumlu etkilediği, öğrencilerin muhasebe derslerinin sıkıcı olduğunu düşünmelerinin ise başarıyı olumsuz etkilediğini düşündükleri görülmüştür.

Katılımcıların muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörler hakkındaki düşünceleri ile demografik özellikler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına ilişkin olarak oluşturulan hipotezlerin test edilmesi sonucu ulaşılan sonuçlar ise aşağıdaki gibidir:

Çalışmanın başında oluşturmuş olduğumuz H1, H4, H5, H7, H8, H9 hipotezleri 0,05 anlamlılık düzeyinde reddedilmiş olup, sözkonusu değişkenler ile öğrencilerin fikirleri arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanılmamıştır. Buna göre; öğrencilerin okudukları üniversitenin adının, mezun oldukları lise türünün, lisede muhasebe derslerinden birini görüp görmeme durumlarının ve eğitimlerini tamamladıktan sonra özel sektörde, kamu sektöründe veya akademik alanda çalışmayı düşünüp düşünmeme durumlarının, öğrencilerin Muhasebe derslerindeki başarıyı etkileyen faktörler hakkındaki fikirleri üzerinde bir etkisi olmadığı görülmüştür.

Çalışmanın başında oluşturmuş olduğumuz H2, H3, H6 Hipotezlerimiz ise 0,05 anlamlılık düzeyinde kabul edilmiş olup, söz konusu değişkenler ile öğrencilerin fikirleri arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanılmıştır. Buna göre;

- kadınların muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörlere ilişkin ifadelere katılım oranlarının, erkeklere göre daha yüksek olduğu,

- İkinci ve üçüncü sınıf öğrencilerinin muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörlere ilişkin ifadelere katılım oranlarının, birinci sınıf öğrencilerine göre daha yüksek olduğu,

- muhasebe dersleri zorunlu olmasa da seçeceğini belirten öğrencilerin muhasebe derslerindeki başarıları etkileyen faktörlere ilişkin ifadelere katılım oranlarının, muhasebe dersleri zorunlu olmasa seçmeyeceğini belirten öğrencilere göre daha yüksek olduğu

görülmüştür.

Sonuç olarak; öğrencilerin muhasebe eğitimindeki başarısını etkileyen faktörler arasında en önemli faktörlerin öğretim elemanlarının ders anlatmadaki yeterliliği ve etkililiği olduğu söylenebilir. Öğretim elemanlarının nitelikli ve alanında uzman olması, etkili öğrenme yöntem ve tekniklerini bilmesi ve derslerde uygulaması, öğretim üyesinin ders materyallerini öğrencilerle paylaşması başarıyı artırmak için önemlidir. Öğretim elemanları öğrencilerin dikkatini bu alanda canlı tutacak yeterli araç-gereçlerle, yazılı ve görsel materyallerle ve etkili örneklerle öğrencilerin derse katılımlarını sağlamalıdır. Ayrıca öğrencilerin muhasebe **derslerine karşı bakış açılarıyla** ilgili olarak; muhasebe derslerini sevmelerinin ve muhasebe derslerine ilgi duymalarının başarıyı artırdığı, dersin sıkıcı olduğunu düşünmelerinin ise başarıyı azalttığını düşündükleri gözönüne alındığında, dersin öğrenciye sevdirmesi ve öğrencinin derse karşı ilgisinin artırılması hususunda öğretim elemanlarının üstlerine düşeni yapmalarının büyük önem taşıdığı söylenebilir.

8. KAYNAKLAR

- Ayanoğlu, Yıldız - Abuhanoğlu, Hüseyin - Teke, Abdülkadir (2013), “Sağlık Hizmetleri Yönetimi Eğitiminde Muhasebe Ve Finansman Derslerinin Önemi”, *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt. 15, Sayı. 1, (23-40).
- Bekçi, İsmail - Titiz, İsmet - Ömürbek, Nuri (2006), “Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Bilgisayarlı Muhasebe Dersine Bakış Açılarına İlişkin Bir Araştırma”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı. 29.
- Büyükarıkan, Birkan - Büyükarıkan, Ulukan (2014), “Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Başarılarını Etkileyen Faktörlerin Analizi”, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, Cilt. 3, Sayı. 5, (65-79).
- Can, A. Vehdi - Karaca, Nevran - Akyel, Nermin - Demirci, S. Doğuş (2012), “Evaluating the Fitness of Lecturing with Powerpoint Presentations for Accounting Education - Research at Sakarya University”, 3rd International Conference on New Horizons in Education, *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, Vol. 55, (128-137).
- Coşkun, Ali (2006), “STK’ların Stratejik Performans Yönetiminde Yeni Bir Yaklaşım”, *Sivil Toplum Dergisi*, Cilt. 4, Sayı. 1, (105-106).
- Çelenk, Hakan - Atmaca, Metin - Horasan, Emre (2010), “Marmara Üniversitesinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Muhasebe Alanına Bakış Açılarının Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma”, *Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi*, Cilt. 9, Sayı. 33, (159-171).
- Çil Koçyiğit, Seyhan - Şenel, Gökçen - Bostancı, Hüseyin (2016), “Sağlık Sektörünün Muhasebe Eğitiminden Beklentileri ve Ankara Kamu Hastaneleri Uygulaması”, *Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi*, Cilt. 12, Sayı. 45, (537-554).
- Çil Koçyiğit, Seyhan (2012), *Hastane İşletmelerinde Finansal Performans Ölçümü ve Türkiye Özel Hastaneler Uygulaması*, Gazi Kitabevi, Ankara.
- Çimen, Mesut (2010), “Sağlık Yönetimi ve Sağlık Yönetimi Eğitimi”, *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, Cilt. 1, Sayı. 2, (136-139).
- Demir, Mehmet – Çam, Mustafa (2006), “Muhasebe Bölüm Öğrencilerinin Muhasebe Öğreniminde Başarılarını Olumsuz Etkileyen Faktörlere İlişkin Bir Araştırma” *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı. 32.
- Çankaya, Fikret - Dinç, Engin (2009), “Powerpoint Ve Klasik Usulde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrenciler Arasındaki Farklılıkların Tespiti: Karadeniz Teknik Üniversitesinde Bir Araştırma”, *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt. 17, Sayı. 1, (28 – 52).
- Erol, Mikail - Erkan, Gülgün (2008), “Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Başarılarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesine Yönelik Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde Bir Araştırma”, *KMU İİBF Dergisi*, Yıl.10, Sayı.14, (284-301).

- Ertuğrul, İrfan - Özdemir, Serkan (2014), “Muhasebe Dersi Alan Ön Lisans ve Lisans Öğrencilerinin Derse Yönelik Tutumlarının Tespiti: Ege Bölgesinde Bir Uygulama”, *Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi*, Cilt. 7, Sayı. 1, (204-214).
- http://www.saglikplatformu.com/saglik_egitimi/showquestion.asp?faq=2&fldAuto=149 (20.06.2016).
- Kahyaoğlu, Fatma - Yanık, Aygül - Tengilimoğlu, Dilaver (2013), “Batı Akdeniz Bölgesi Sağlık kurumları Yöneticilerinde Mesleki Yeterliliklerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Çalışma”, *Electronic Journal of Vocational Colleges (Ejovoc)*, Cilt. 3, Sayı. 1, (15-27).
- Karakaya, Mevlüt (2007), *Maliyet Muhasebesi*, Gazi Kitabevi, Ankara.
- Karesioğlu, Fehmi - Duman, Haluk (2011), “Meslek Yüksekokullarında Muhasebe Eğitimi ve Kalitesi Üzerine Bir Not”, *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt. 10, Sayı. 1, (165-180).
- Kısakürek, M. Mustafa (2010), “Hastane İşletmelerinde Bölüm Maliyet Analizi: Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde Bir Uygulama”, *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, Cilt. 24, Sayı. 3, (229-255).
- Kızıl, Cevdet - Çelik, İsmail Erkan - Akman, Vedat - Danışman, Dilan (2015), “Muhasebe Dersini İlk Kez Alan Öğrencilerin Başarısına Etki Eden Faktörlerin Tespiti: Yalova Üniversitesi’nde Bir Uygulama”, *İşletme Bilimi Dergisi*, Cilt. 3, Sayı. 2, (127-165).
- Şener, Emine – Erdem, Ramazan - Akçakanat, Tahsin (2010), “Türkiye’de Lisans Düzeyinde Sağlık Yöneticisi Yetiştiren Kurumların Akademik ve Eğitsel Profili”, *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, Cilt. 13, Sayı. 1, (1-15).
- Tazegül, Alper - Kutlu, Hüseyin Ali - Elyıldırım, Ümit Yaşar (2014), “Yeni Yaklaşımlar ve Öğrenme Öğretme Etkinlikleri-Muhasebe Öğretiminde Öğrenci Merkezli Yöntemler ve Araçlar”, *33. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu*, 23- 27 Nisan, Antalya.
- Tuğay, Osman (2014), “Muhasebe Dersi Alan Öğrencilerin Muhasebe Dersine Yönelik Algıları ve Muhasebe Öğretim Elemanlarından Beklentileri Üzerine Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde Bir Araştırma”, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, Cilt. 9, Sayı. 3, (49- 68).
- Yamane, Taro (2001), “*Temel Örnekleme Yöntemleri*”, Çeviri: Alptekin, Esin – Bakır, M. Akif – Aydın, Celal - Gürbüzsel, Esen, Litaratür Yayınları, İstanbul.
- Yücenurşen, Mehmet - Bezirci, Muhammet - Özpeynirci, Rabia - Peker, A. Aykut (2016), “Muhasebe Eğitimi Ve Kalite Boyutları: Türkiye Alan Araştırması”, *International Journal of Human Sciences*, Cilt. 13, Sayı. 1, (296-308).